

Arad, Str. Aulich (Adam)

ABONAMENTUL
Pentru Anstro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 an
fl. 2.50; pe 1 lună fl. 1

Nr. de Duminecă pe
an fl. 2.—

Pentru România și străinătate:
pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se restituie.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA
Arad, Str. Aulich (Adam)

INSERTIUNILE
ca 1/2 linie garmod: prima dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare pu-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sdat a se plăti
înainte.

Scrisori neșfrancate nu se
primesc.

Tisza și Apponyi.

(S) Un pătrar de veac și-au fost antipozii. Unul foc și altul apă. Tisza, cel mai puternic prim ministru pe care l'a avut vre-odată Ungaria, ear' Apponyi șeful unei opoziții care deși hărățuită fără milă și considerațiune, n'a desarmat până ce nu a văzut căderea de la putere a marelui seu adversar și nu și-a desființat partidul până ce n'a văzut desființarea dicei lui Tisza.

Ori cel puțin înghesușchiarea acestei dicei, care deși sub Bánffy a impins la extrem și voia cu ori ce preț lupta învinsă, acum eată-o, s'a pus la dispoziția lui Széll. Ba în ședința de la 16 Martie Tisza cel tiner a salutat cu bucurie intrarea lui Apponyi în partidul guvernamental, și a adus elogii explicării politice date de contele Apponyi în Dietă cu privilegiul desființării partidului seu.

S'au împăcat deci șeful unei grupări politice cu șeful despre care știe că și prin legături și prin rarele sale însușiri va fi în viitor rival de neînviuș.

Tisza și Apponyi, în același partid! Cine ar fi crezut vre-o dată?

Pentru că, a zis Tisza (contele), în folosul patriei este nu să facem priviri retrospective, ci să privim înainte, să căutăm acele puncte asupra cărora putem cădea de acord.

Pentru mersul politic al situației ce se desfășoară sub Széll, împăcarea aceasta se înțelege, că nu are să aducă vre-o schimbare radicală. Majoritatea lui Széll este așa de mare (din 410 deputați maghiari 330 sunt guvernamentali!) în cât chiar dacă se desfaceau tiszaștii (30—40 la număr), ei nu puteau să slăbească guvernul. Mai ales că fiind acum tocmai la culmea nepopularității lor, și forța morală le este cât se poate de scăzută.

E vorba însă că pentru moravurile politice, atât de fuselbătăcite mai ales în Țeara-Ungurească, s'a dat un exemplu la care ar trebui să ne gândim mai ales noi Românii!

Luptătorii noștri fruntași, precum și întreg poporul stau pe aceleași baze politice, fac parte dintr'un singur partid.

Cu toate acestea atât în trecut cât și în prezent par'că ar fi stat împărțiți în diferite tabere. În sinul partidului nostru național s'au format grupări aproape distincte. Pe ce motive? Pur și simplu numai pe considerațiuni personale. Chiar eri am cecit că în Banat, în Caraș-Severinul odinioară slavit, „moderații“ mână apa pe moara Ungurilor pe motiv că cei cari se țin d'oparte de ori-ce pactare cu vre-una din partidele ungurești ar fi — Broțiști! Va să zică mai bine să se grupeze în jurul unui Fialka oare-care, decât ca la alegerea de vicșpan să caute a se înțelege cu acei frați ai lor, despre care presupun că au simpatii pentru vicepresidentul partidului național român! De ce? Pentru-că d'alde Ionaș, Drăgalina, Badescu și cei de o pânură cu ei, la Sibiu mergeau conduși de antagoniști de ai dlui Brote

și resentimentele aceste absurde nu le pot nici acum scutura din suflet.

Și aceasta așa c în mai multe părți D. Hossu (Franți) jură că numai dl Aurel Murășan are idei și sentimente naționale veritabile; cei din jurul dlui Rațiu jură că adevăratul matrimoniu politic domniilor îl păzesc. Din parte-ne, iarăși a trebuit să ne reșboim, că unii frați în zelul de a apăra neamul de „trădare“ ori chiar să răsbune „vinzarea“, zor nevoie să ne nimicească. . . Și iacă așa, se menține o situație absurdă.

Nu știm dacă i-a îndemnat cele-ce se petrec între partidele maghiare, unde și guvernamentali și oposanți (kossuthiști) și-au strins rîndurile, ori că li-s'a urit de situația actuală rușinoasă, destul că după-cum aflăm, unii dintre fruntași s'au apucat d'un lucru mare: să strîngă rîndurile! Ori cel puțin să încerce și dacă nu ar reuși, cel puțin să se stabilească răspunderile, să se știe odată pricina ce ține pe loc o nație întreagă. Pentru-că dacă numai cauze personale sunt la mijloc, fi-va în noi atâta putere să le resolvăm. Dacă sunt motive de înalt ordin moral politic, earăși să se știe, că până acum diagnosa situației n'a fost făcută, ei rețetele de prin presă au fost numai judecăți unilaterale.

Ca să ajungă însă la rezultat aceste bărbați de inimă, e nevoie să se gândească mult la împăcarea lui Tisza cu Apponyi și indeosebi la vorbele celui dintâiu: Nu priviri retrospective, ci puncte comune să căutăm, asupra cărora să cădem de acord cu toții!

Plângeri despre Pojon. Am pomenit de repețe ori cum locuitorii cei baștinași, Nemți și Slovaci din Pojon se apără contra culturii ungurești, ce voesc să răspundească acolo comediantii ai Thaliei maghiare, subvenționați gras din banii tuturor cetățenilor.

De curând foile patriotice se plîngeau, că în preparandia ovreească de rabineri din „Mica-Vienă“, nu se prea pune fond pe limba cea dulce fără seamăn arpadiană. Un patriot de lege mosaică scrie acuma lui „Egytértés“, că asta e o calumnie, că în toate institutele israelite din Pojon „și se predă în limba nemțească“ (adece în jargonul ovreeșc) „totuși ele nu pot fi înșinate de lățirea germanismului“. Din contra: „tocmai sinagoga e aci, în Pojon, acel loc, unde se poate auzi predici maghiare, în toate celelalte biserici pretutindeni se folosește limba nemțească; astfel, că nu numai Ovrei, ci și credincioși aparținători altor religii umblă la sinagogă, dacă voesc să auză cuvântare maghiară“

Eacă cum stă traba maghiarismului în Pojon!, — esclamă foia jidanilor *Eötvös* și *Pichler*.

Deși în cele-ce scrie ovreul din Pojon e multă lăudăroșie ordinară ovreească, calculată pentru a înșela opiniunea patriotică, în fond credem totuși că așa stă treaba cu cucerirea și cultura maghiară în Mica-Vienă.

LUPTA INTRE GUVERN ȘI NEMAGHIARI.

(Din broșura lui „Hungaricus“.)

„Guvernul din Pesta — începe autorul — de sigur nu poate vedea folos nici pentru sine nici pentru stat, în faptul că trăiește în dujmănie cu locuitorimea nemaghiară a țerii. De altă parte, nu se poate pricepe, care ar fi interesul comun al Nemaghiarilor, de a se încăera numai de dragul luptei cu toate desavantajele greș pe care le pricinuește poziția de luptă. Trebuie prin urmare, să existe și de o parte și de cealaltă opintiri, a pune cât se poate mai curând capăt acestei situații păgubitoare. Aceste opintiri însă n'au putut duce până acum la scop, deoarece-ce ideea de stat național maghiar s'a învederat în totdeauna ca pedecă de învins pentru o pace cinstită“

Hungaricus vorbește aici despre procesele, fie de presă ori de alt soi, intentate de la 1866, la 363 Români, spunând în cifre generale anii din temniță și banii, la cari au fost osândiți. Ajungând la acusa cu „dacoromanism“ și „mişcări revoluționare“, *Hungaricus* scrie: „oamenii politici maghiari își dau stința a re-imperspeta această poveste, îndată ce li apucă teama, că ea începe a fi urâtă și nici de cum nu șovăesc a crea ei înșiși, spre scopul aceasta, ocaziuni favorabile, dacă din afară nu se ivește așa ceva“

Tot discutând pe tema aceasta, autorul scrie:

„Politica cumpătată și liniștită a regatului român, cum ea s'a manifestat în cei de pe urmă 32 ani, sub conducerea domnitorului cel cu minte Hohenzollnerian, atât în lăuntru țerii cât și în afară, politica care ajîntîmpinat recunoaștere generală a Europei în regi; relațiunile de strînsă prietenie ce există între împăratul Francisc Iosif și regele Carol al României, sunt de o astfel de importanță, încât față cu ele, povestile despre dacoromanism ar trebui să amuțescă. Dacă însă totuși se face încercare, a le susține în viață cu mijloace măiestrite, o asemenea procedare nu se poate altfel pre-înșemina de cât constatînd, că printr'o frază goală au să fie acoperite și înfrumșetate vicleniile maghiarizatorilor ajunși în corn de capră“

Ear' cât despre Românii înșiși:

„Jalbele și memorandele cele numeroase ale Românilor ce se află în arhivele de stat ale monarhiei habsburgice; audiențele înșeminate în anele Curtii, pe care domnitori Austriei, începînd de la împăratul Leopold I, până în timpurile cele mai recente, le-au acordat esmișilor români, în șfîșit toate conclusele și rezoluțiunile, pe care Românii le-au luat în adunările lor politice, dovedesc despre absoluta lor loialitate“.

Autorul tractează apoi despre „Memorand“ și politica urmată de Sași, în privința căreia scrie:

„Timpul a arătat, că politica ce o urmează Sașii de la 1890 încoace a fost fără rost și că nu a putut fi menținută ca atare pe timpîndelungat, în ciuda opintirilor inspirate de spirit patriotic ale conducătorilor. Politica de maghiarizare a purces și față

cu ei cu aceeași lipsă de considerație, fle-că era vorba de Sași „guvernamentali“, ori de Români „dușmani ai statului“ . . .

Hungaricus încheie capitolul cu aceste cuvinte:

„Prin această procedare a guvernului față cu Sași a fost adusă dovadă, că aserțiunile stereotipice lansate din Pesta, că pacea în statul ungar se lovește de pretensiunile exagerate ale „Românilor, de dușmani ai lor față cu statul, — nu sunt altceva decît frase goale cu tendința de a induce în rătăcire străinătatea. În fapt politica de maghiarizare a fost și este ceea-ce nu lasă pe nemaghiari să poată fi înșiștiți, care îi scoate mereu din fire, îi ține în continuă iritare și în urma urmelor trebuie să-i mîne la luptă de desperare“.

DIN AUSTRIA.

Greutăți cu împăcarea. — Thun la Praga. — Prin ordonanțe.

Contele Thun, în nici un chip nu poate isbuti cu opintirile sale de-a-pune la cal: o înțelegere măcar, dacă nu împăcare între Cehi și Nemți, deși această înțelegere e de neapărată lipsă, dacă pactul economic er fi să fie votat pe cale parlamentară, sau cum zice puternicii din Ungaria: „constituțională“, ear nu pe basa §. 14, care ar avea în urma sa aplicarea formulei Széll.

Vezînd strîmtoarea guvernului, Nemții, dintre cari cei „moderați“ (adică: progresiști, mari proprietari, liberali și gruparea Mauthner), ar fi fost gata și la un oare-care modus vivendi, totuși, în urma agitației devoltate pe toate terenele, au elaborat, în comun, pretensiunile lor politice-naționale și încă așa fel, ca pentru fiecare țară ori provincie, locuită de Nemți, pretensiunile să fie specificate în deosebi, dar realizarea lor garantată în comun, prin toți.

Șeful guvernului declarase, că va aștepta până vor fi gata aceste elaborate, d'aceia n'a convocat dieta Boemiei și cu ea nici altele de cât numai la 14 c., pe când o mare parte a lor se intrunise încă pe la 20 Februarie, isprăvindu-și aproape sesiunile.

Intr'aceia contele Thun lucra prin tot felul de mijloace a-i îndupleca și pe Cehi și pe Nemți de a-și face reciproc concesii; și când văzu, că nu prea află răsunset nici într'o parte nici într'alta, concepuse un procedeu de sine stătător, fără consimțământul din nici o parte: a regula chestiunea egalei îndreptățiri printr'o lege promulgată deocamdată pe baza §. 14, și de votat mai târziu prin parlament; totdeodată însă a desființat toate ordonanțele ce au fost editate până acum în această materie, mergînd chiar până înainte de anul 1880.

Planul acesta 'la anunțat contele Thun prin foile sale oficioase adăogînd că o va face îndată după încheierea sesiunii Dietei din Boemia și apoi va convoca Reichsrathul. Spre a și asigura realizarea planului, se duse săptămîna trecută la Praga, unde el însuși cercetase acasă la ei

„Transilvania“, organul „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“. Director Dr. C. Diaconovich. Nrul de pe Nov. și Dec. are următorul Sumar: La Finea anului. Descănțele de dragoste (din Bănat). Descănțele de deochiu. Statistica Românilor din Transilvania în 1733, de N. Togan. Din despărțiminte. Știință literatură și artă: „Revista Economică“ Anuarul financiar și economice pe 1898, de Petra-Petrescu. Partea oficială.

„Revista ilustrată“ în nrul 1 din anul al doilea are următorul bogat sumar:

După legea cea mai înaltă. O istorie de C. E. Franzos, Cântec. Poezie de G. Coșbuc. Ornatele (Odajdele) preoților idolatri. Tipuri de S. P. Simonu Când te ved. Poezie de Nițu Din propria ei putere. Novela de G. Simu.

Călinarul Minervei

Cel mai valoros și mai frumos calendar din câte au apărut până acum în limba rom.

Intreg cuprinsul e original.

Cele mai minunate ilustrațiuni ce au ieșit din atelier tip. românesc.

Multe din ele reprezintă localități și porturi din Ungaria și Transilvania.

Călinarul acesta apărut în tipografia Minerva din București o atât de bogat în cuprins atât de frumos în cât ar fi o pagubă pentru preoții, învățătorii, notarii, advocații, medicii și toți inteligenții români dacă nu s'ar cumpăra acest călinar pe 1899.

Prețul 90 cr. trimis franco.

Se poate cumpăra dela Administrațiunea „Trib. Poporului“.

Imprumuturi ieftine pe amortisație

Recomand în atențiunea on. proprietari de pământ și proprietari de case în Arad centru, că prin mijlocirea mea pot obține până la cele mai mari sume și pe lângă condițiuni foarte favorabile

imprumuturi ieftine amortisaționale cu amortisație de 15—50 ani.

Nu comput înainte nici un fel de remunerație, convertesc datorii vechi, de asemenea la dorință anticipez de la mine cheltuielile de intabulare.

Provocându-mă la faptul, că de mai mulți ani la foarte numeroși inși i-am împlinit spre cea mai mare mulțumire a lor trebuințele de imprumuturi, rog cu toată stima pe on. domni proprietari de pământ și proprietari de case, ca în propriul lor interes cu deplină încredere să se adreseze mie cu afacerile lor de imprumuturi.

Imprumuturile sunt pe camete de 4% 4 1/2 și 5%

pe lângă amortisare corespunzătoare din capital

Institut de imprumut pe imobile și moșii 220 25—56

Szücs F. Vilmos

ARAD, F6-nt Nr. 5, vis-à-vis cu moara Széchenyi.

„CONCORDIA“

societate comercială pe acții, Sibiu.

FILIALA ÎN FĂGĂRAȘ EN GROS ȘI DETAIL.

Depozite en gros Căneni (România) și Alba-Iulia.

Branșa de coloniale

Zăhar, cafele fine, delicatose de saison și brânzături de tot felul, chocoladă și cacao, ciaiuri (thea) veritabile și biscuits fini, precum și pesmeți, romuri veritabile de Jamaica și Cuba, cognacuri adevărate franțuzești și indigene.

Mare deposit de vinuri naturale indigene dela 40 cr litru în sus.

Vinuri veritabile de Bordeaux, Malaga, Madeira Oporto și Xeres, champagne franțuzească adevărată precum și indigenă. Liqueururi străine și din țeară. Tuică bătrână, sligoviță, tesoavină și rachiu de trebere.

Mare deposit de făină de Bănat excelentă.

Deposit bine asortat de ape minerale.

Iere moi și proaspete. Iere roșii. Rahat de „Bellavista“. Halva. Luminări de ceară, stearină, parafină și sêu. Singurul deposit al fabricii de luminări și stearină Moessner & Mersing din Galați (România)

Branșa de textil și manufactură.

Mare deposit și bine asortat în țesături de in și bumbac, pichel barchet de vară (de vară și de iarnă)

Garnituri de masă, serviete și proscopie.

Basmale veritabile de Irlanda. — Șifon Oxford, Cretton Pânzături.

262 11—50 Bumbacuri de împletit, croșetat și brodat.

Lână răsucită și bircă.

Mătăsuri de cusut și brodat în colorii veritabile dela Dollfus-Mieg & Co. Mülhausen i/E, cea mai renumită din lume.

Cămeși pentru bărbați și pentru turiști Gulere mangete și crava'e

Mare sortiment de ciorapi pentru bărbați, dame și copii.

Prețuri-curente la cerere gratis și franco.

! Intrec ori ce concurență chiar din capitală.!

Unicul magazin pentru tapetărie de hârtie în Arad;

și cel mai ieftin isvor de cumpărat

Inființată în 1876

Inființată în 1876

Am onoare a atrage atențiunea On. public cu intrarea sezonului de primăvară asupra tapetăriei locuințelor în ori ce stil corespunzător celor mai moderne exigențe, pe lângă deplină garanție

Arangiarea de locuințe, comande de mobile după ori-ce desen, saloane, dormitoare, prânzitoare, casine și cafenele după stil, decorare de săli etc.

Atelier pentru facerea steagurilor, steaguri pentru reuniuni, prapori pentru biserici brodate sau colorate, pantlice pentru steaguri

Mese de biliard transformare și îmbrăcare.

Se primește garanță pentru transformarea meselor de biliard și îmbrăcarea lor cu postav, fie în loc sau provincie.

Cu toată stima:

Beran Antal

305 2—6

tapetar și decorator. Piața libertății (szabadság-tér 20) Arad.

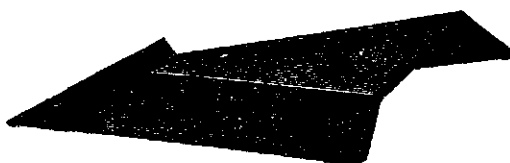
In deposit perdele de pliuș, draperii gata, aplicații până la cea mai fină calitate.

306 2—10

Feară late de plug

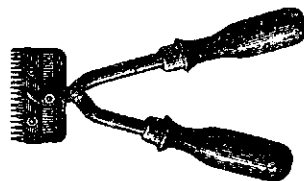
calitate garantată cu semnul de lângă el.

C. F. J.

Foarfece de tuns caii

de Bariquand din Paris 1 bucată fl. 1.80 2.10 2.45 2.85.

Căpeană (clucă)

patentată pentru prins soboli (cârlițe) o bucată fl. 12 precum și tot felul de cluce (capcane) pentru prins gădine răpitoare și stricăcioase.

Așa numitele furci de fer (furcoi) americane

o bucată 2 3 4 coarne

0.24 0.32 0.40 cr.

Semnul furcoaelor C. F. J.

Ori care furcă de fer (furcoiu) care s'ar rupe în decursul unui an se ia înapoi.

Furcoale pentru fân 1 bucată 2 3 4 coarne

0.70 0.85 —

Furcoale pentru gunoi 1 bucată — 0.85 1.05 cr.

Cumpene de apă

1 bucată 25 30 40 50 60 c/m

0.60 0.65 0.70 0.75 0.80

Pile pentru ferestruu

Calitate garantată

Cu semnul paharului 1 Duzină 4 4 1/2 5 6 7 8"

fl. 1.76 2.10 2.50 3.30 4.25 5.45

Cu semnul epure 1 Duzină fl. 1.76 2.10 2.50 3.30 4.25 5.45

Ferestruu-pantlică 1 metru 12 15 20 25 30 m/m lățime

fl. 0.40 0.42 0.50 0.62 0.80 cr.

Toate uneltele pentru lucrări de lemn se găsesc la

Carl F. Jickeli, Sibiu (Nagy-Szöben)

Cataloage de prețuri (Preț-curent) se trimit la cerere